İŞKUR

2019

KAHRAMANMARAŞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KAHRAMANMARAŞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU

İL MÜDÜRLÜĞÜ

KAHRAMANMARAŞ İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Mevlüt MENDEŞ

İş ve Meslek Danışmanı

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Kahramanmaraş'ta ise bu kapsamda planlanan 947 işletme ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Araştırma Raporu", hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Ali YÜCE
Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 42
SONUÇ 48
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 52

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 30
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 35
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 36
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 37
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 38
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 39
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 40
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 42
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 43
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 18
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 21
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 23
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 28
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 29
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 31
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 34
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 41
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 46
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 47

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 772 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 65 bin 310 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 53 bin 996 çalışan erkeklerden, 11 bin 314 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kahramanmaraş ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 0,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Kahramanmaraş ili açık iş oranı bakımından 0,7 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,2 ile İmalat sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 326 kişilik açık iş mevcuttur. Kahramanmaraş ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. İl genelinde açık işlerin yüzde 42,8'si için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada İngilizce Öğretmeni

mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Open End Makinesi Operatörü mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 19,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Kahramanmaraş ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 3,5'dir.

Kahramanmaraş ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 64,5'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 31,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini beyan ederken, yüzde 27'si ise istihdamı artıracağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kahramanmaraş ilinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde ise 3 işverenden 1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kahramanmaraş işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kahramanmaraş ilinde 1 Nisan - 3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kahramanmaraş ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

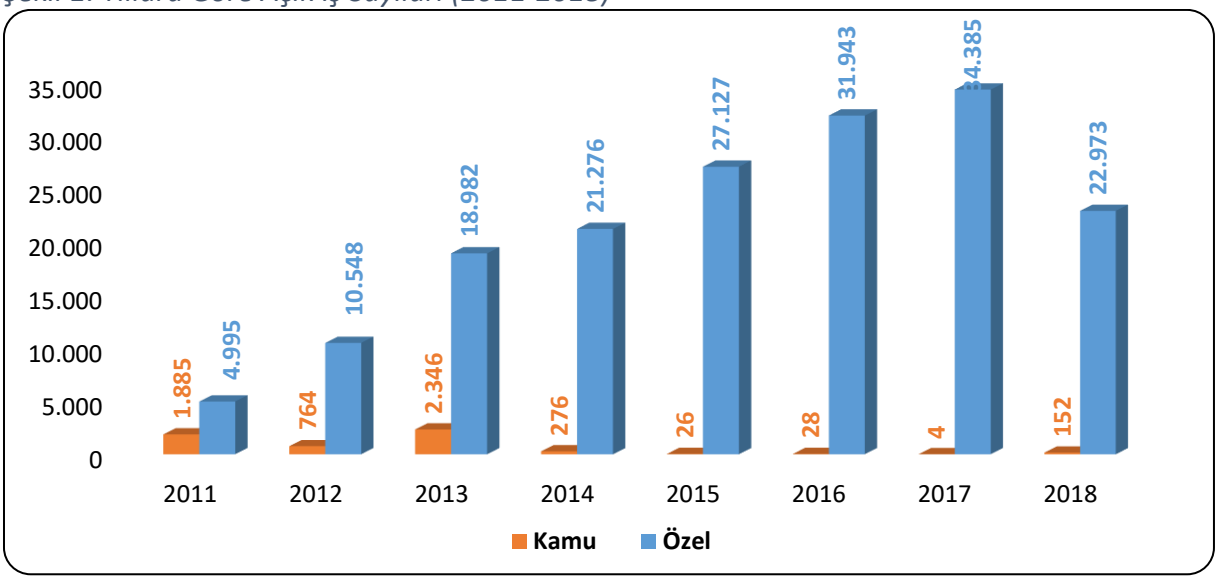

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 6 bin 880 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 23 bin 125 kişiye yükselmiştir. 2011 yılından itibaren 2017 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 7,6 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2012 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	11.207
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1.916
Örgü Makinası Operatörü	719
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	679
Satış Danışmanı / Uzmanı	473
Konfeksiyon İşçisi	454
Open End Makinesi Operatörü	411
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	352
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	263
Garson (Servis Elemanı)	235

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2018 yılında 23 bin 125 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 11 bin 207 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 48,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

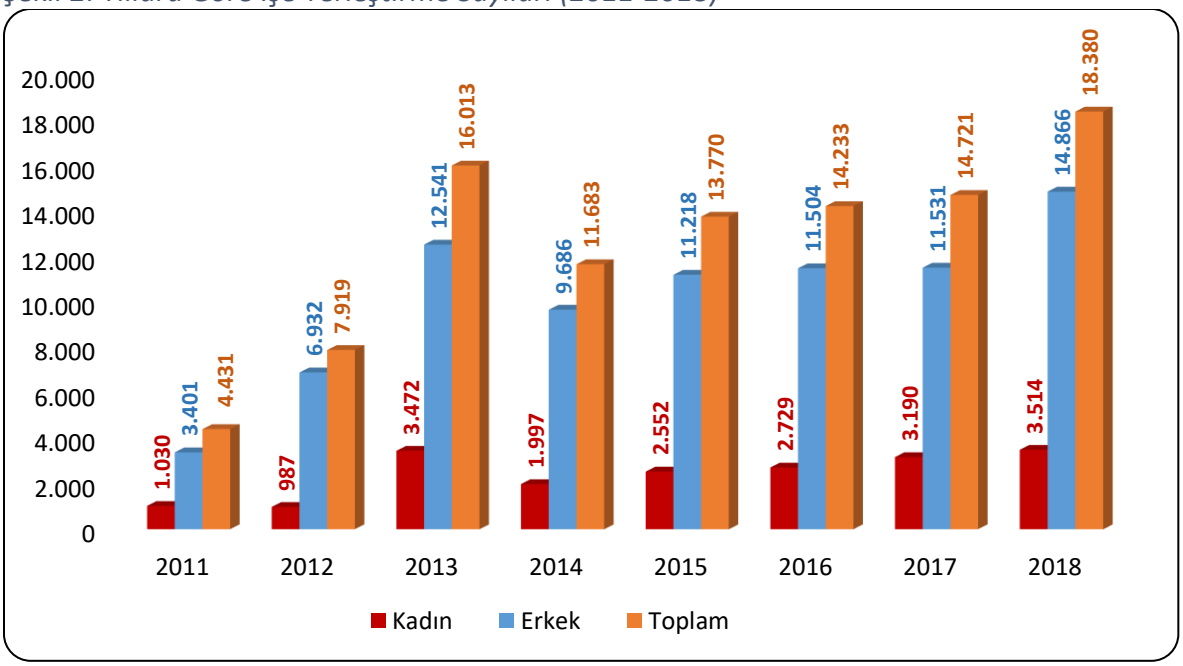

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 4 bin 431 olan Kahramanmaraş ilinde işe yerleştirilenlerin 3 bin 401'i erkek, geri kalan 1.030 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2018 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 18 bin 380 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yüzde 19,1'i kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	10.070	1.159	11.229
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1.579	418	1.997
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	405	13	418
Konfeksiyon İşçisi	124	196	320
Satış Danışmanı / Uzmanı	149	169	318
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	122	158	280
Örgü Makinası Operatörü	267	11	278
Open End Makinesi Operatörü	237	3	240
Hemşire	39	122	161
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	45	115	160

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 11 bin 229 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 61,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri takip etmektedir. Erkeklerde işe yerleştirmeye bakıldığında ilk üç sırada aynı meslek sıralaması görülmektedir. Kadınlarda ise ilk iki sıra anı olup üçüncü sırada Konfeksiyon İşçisi mesleği görülmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını

güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

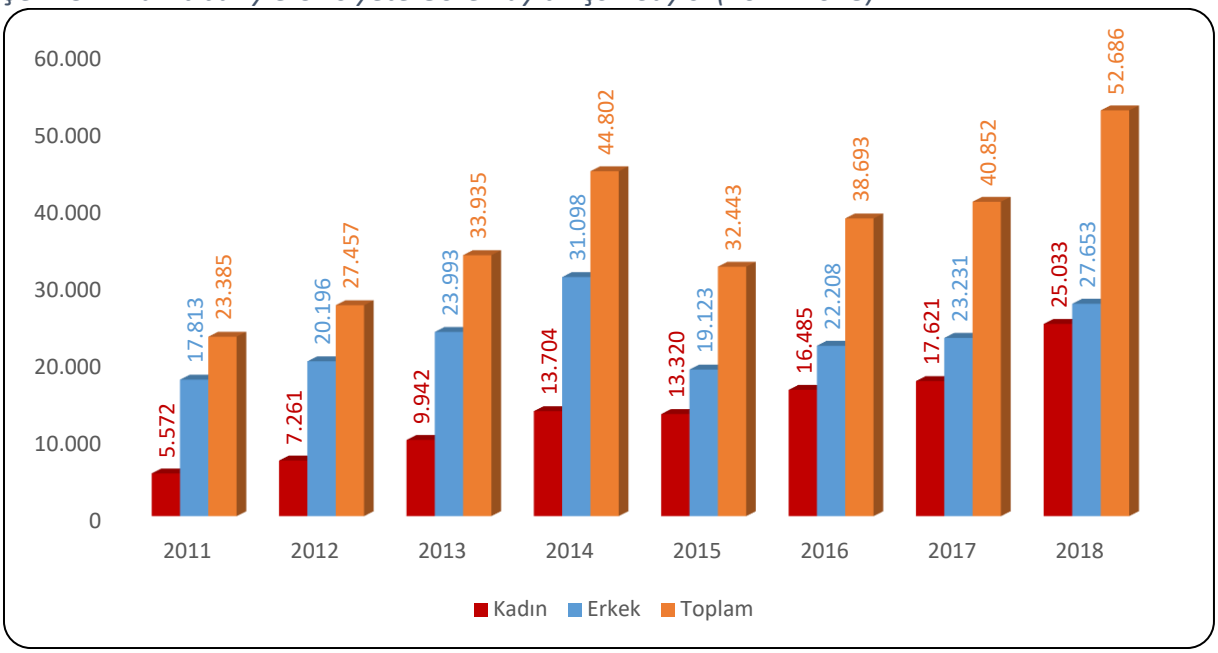

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'a kayıtlı 23 bin 385 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 17 bin 813'ü erkek, 5 bin 572'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 52 bin 686 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kahramanmaraş'da 5 bin 572 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 25 bin 33'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kahramanmaraş ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kahramanmaraş ilinde Kuruma kayıtlı 12 bin 974 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kahramanmaraş ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %24,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Sekreter, Satış Danışmanı / Uzmanı, Beden İşçisi (Temizlik) gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru (Genel) ve Çaycı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	38	376	528	904
2012	73	658	619	1.277
2013	49	417	446	863
2014	75	751	532	1.283
2015	144	2.009	980	2.989
2016	106	1.228	787	2.015
2017	70	953	286	1.239
2018	72	928	361	1.289

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2018 yılında ise düzenlenen 72 mesleki eğitim kursuna 1.289 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 361'i erkek, 928'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı

gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 72'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Sığır Yetiştiricisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı)
El Nakışçısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	El Nakışçısı
Sığır Yetiştiricisi	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	Bünyan Halı Dokumacısı
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Çilek Yetiştiricisi
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Enstrümancı (Müzik)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Bünyan Halı Dokumacısı	Muhasebeci	Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı
Organik Tarım Ürünler Üreticisi	Organik Tarım Ürünler Üreticisi	Organik Tarım Ürünler Üreticisi
Çilek Yetiştiricisi	Arıcı	Domates Yetiştiricisi
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Zayıf Akım Tesisatçısı (Çağırma - Haberleşme - Güvenlik),	Süt Sığırı Yetiştiricisi

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Kilim Dokuyucu (El Tezgahı) ve El Nakışçısı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Kilim Dokuyucu (El Tezgahı) ve El Nakışçısı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Sığır Yetiştiricisi, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ile Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	10	22	102	124
2012	65	119	137	256
2013	277	295	405	700
2014	470	377	510	887
2015	1.138	1.005	1.360	2.365
2016	1.233	1.233	1.835	3.068
2017	1.754	2.147	3.377	5.524
2018	1.264	1.656	2.401	4.057

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2017 yılına kadar işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 1.264 program düzenlenmiş olup toplam 4 bin 57 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 40,8'i kadınlardan, yüzde 59,2'si ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Sekreter
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi	Paketleme İşçisi
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Hemşire
Paketleme İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Büro İşçisi
Sekreter	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Örgü Makinası Operatörü	Makineci (Dikiş)

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kahramanmaraş ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Konfeksiyon İşçisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkek katılımcılarda ilk üç sırayı İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri alırken; kadınlarda ise Konfeksiyon İşçisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter meslekleri almışıtır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	1	35	90	125
2012	3	77	110	187
2013	5	120	254	374
2014	6	141	248	389
2015	9	162	351	513
2016	9	215	446	661
2017	17	621	773	1.394
2018	24	589	757	1.346

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 24 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında

düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 41 daha fazladır. Programa 2018 yılında 589'u kadın, 757'si erkek olmak üzere toplam bin 346 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

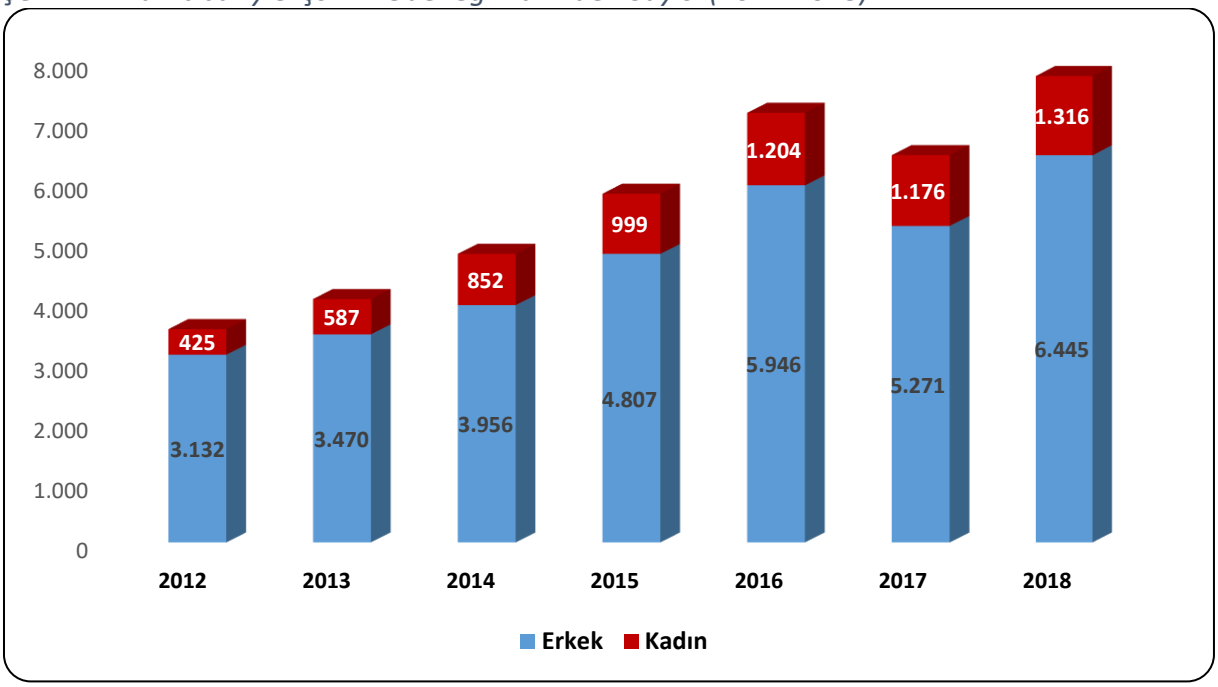

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2018 yılında yüzde 17'si kadın olmak üzere 7 bin 761 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme Hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp

yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kahramanmaraş ilinde 772 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 65 bin 310 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri verileri

Araştırma kapsamında Kahramanmaraş ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	259
İnşaat	157
Toptan ve perakende ticaret	126
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40
Eğitim	34
Ulaştırma ve depolama	34
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	30
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	27
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11
Madencilik ve taş ocakçılığı	10
Bilgi ve iletişim	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Genel Toplam	**772**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kahramanmaraş ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 33,6'sı İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Kahramanmaraş ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 13,5 iken Kahramanmaraş ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 20,3 düzeyindedir. Kahramanmaraş

ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile İnşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kahramanmaraş'ta yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

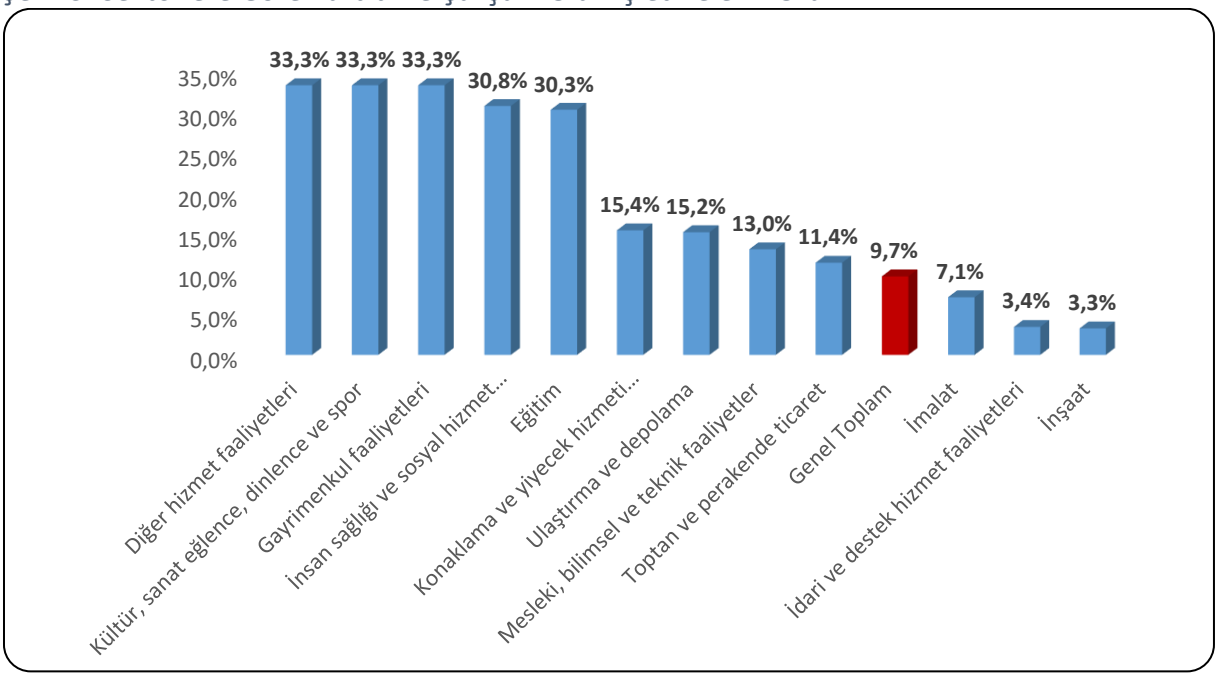

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 9,7 olarak gerçekleşmiştir. Diğer Hizmet Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 30,8'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 30,3 ile Eğitim sektörü yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

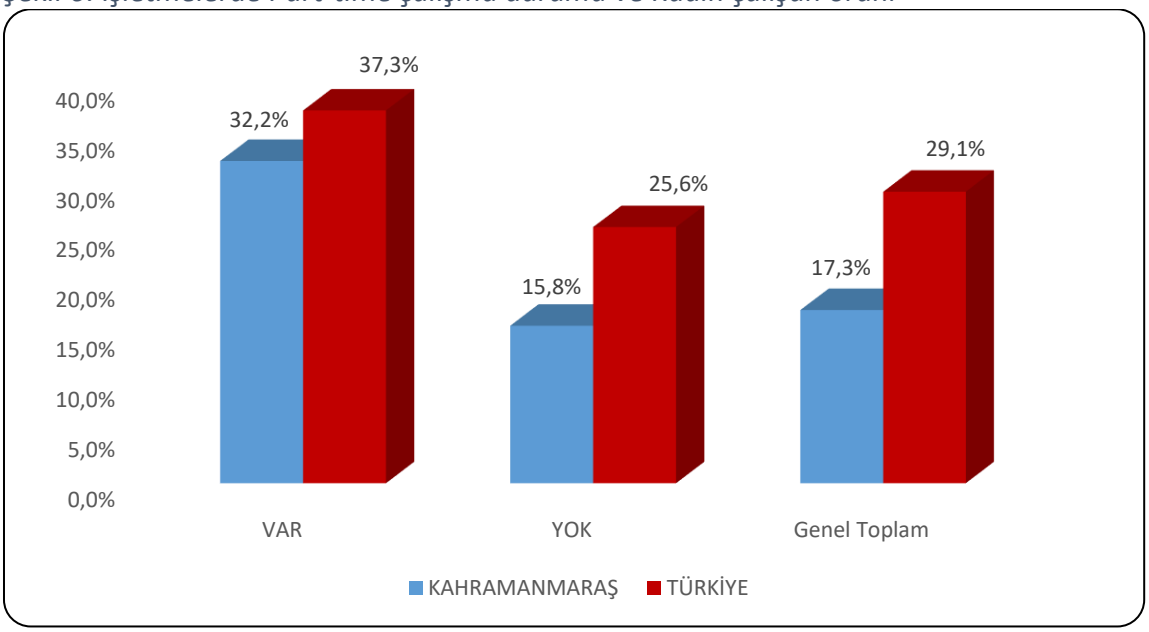

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Kahramanmaraş ilinde bu oran yüzde 17,3 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 15,8 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 32,2 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kahramanmaraş ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

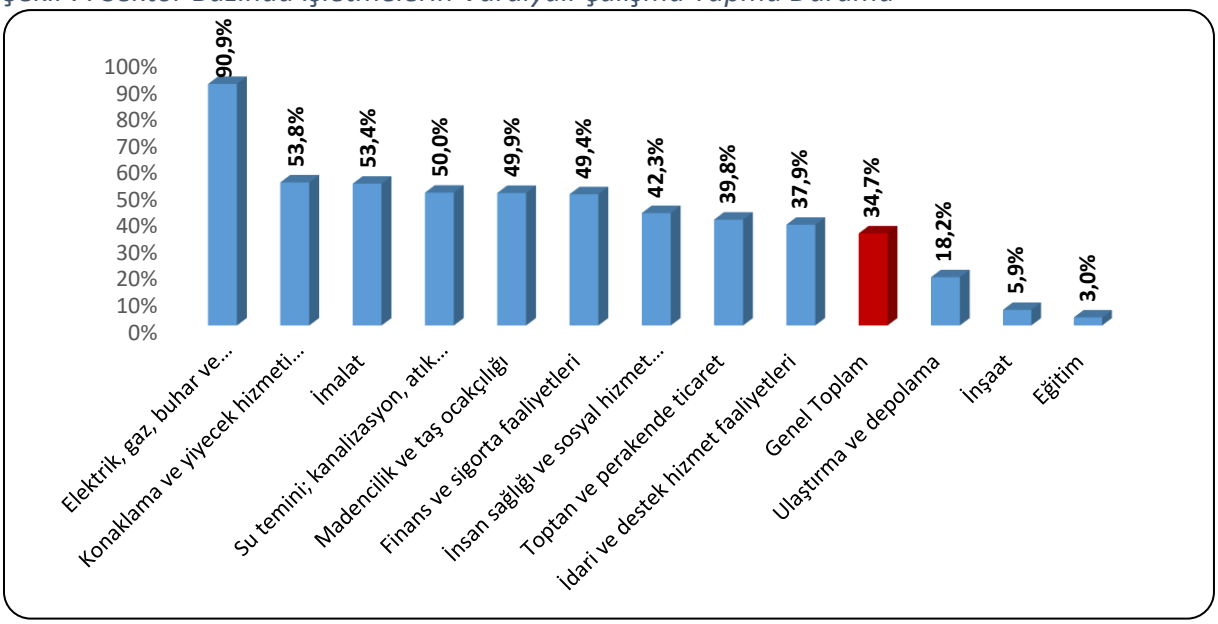

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde işletmelerin yüzde 34,7'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Kahramanmaraş ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile İmalat sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 3 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

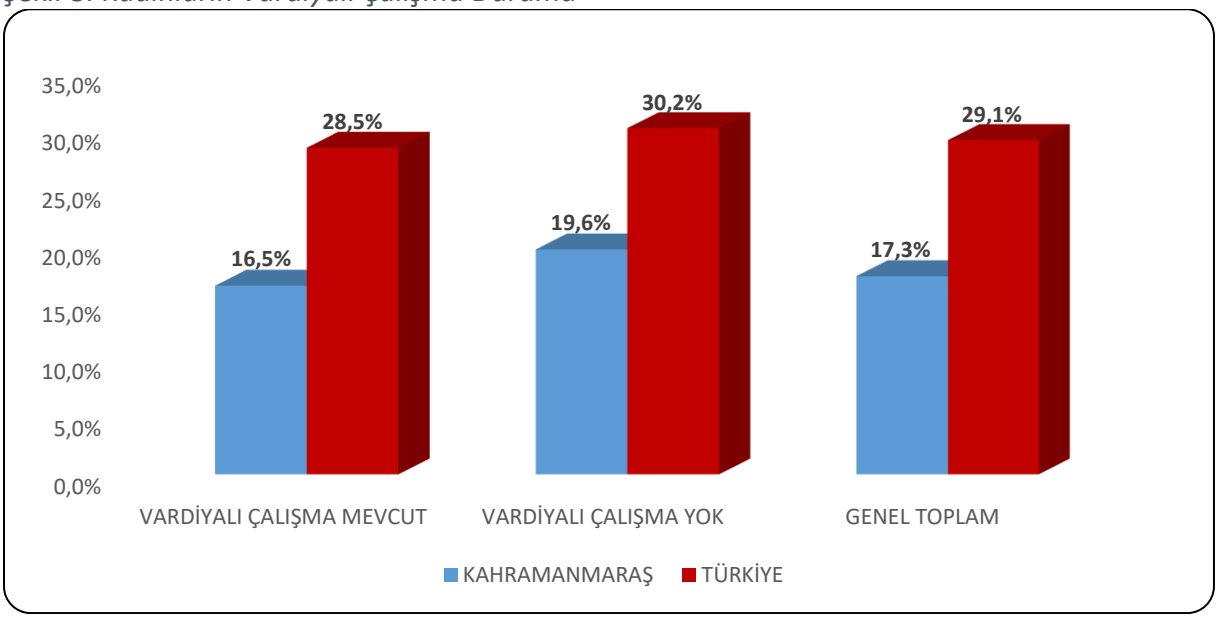

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kahramanmaraş ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 16,5'i kadın, yüzde 83,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 19,6'ya yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 17,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık her 100 çalışandan 17'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 100 çalışandan 30'u kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden görüldüğü üzere bu fark Kahramanmaraş ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

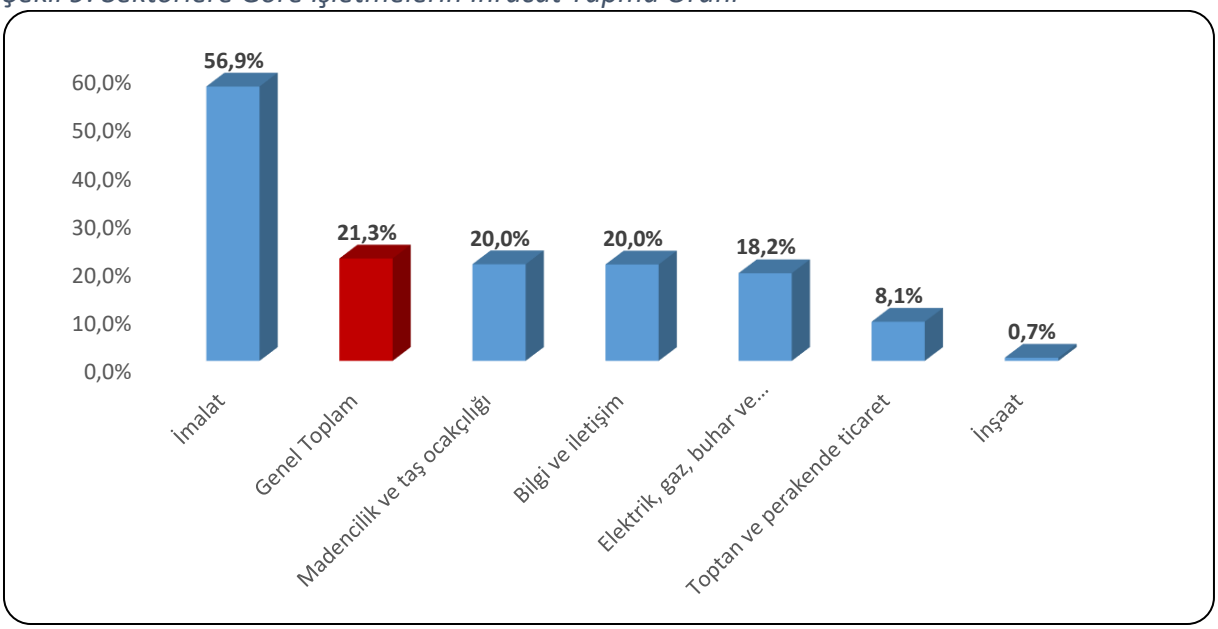

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilindeki işletmelerin yüzde 21,3'ünde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 56,9'u ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından İmalat sektörü işveren sayısı ve ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Kahramanmaraş ilinde işletmelerin yüzde 10,4'ü e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	81,3%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	13,2%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	8,3%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	7,8%
Finansman yetersizliği	4,7%

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

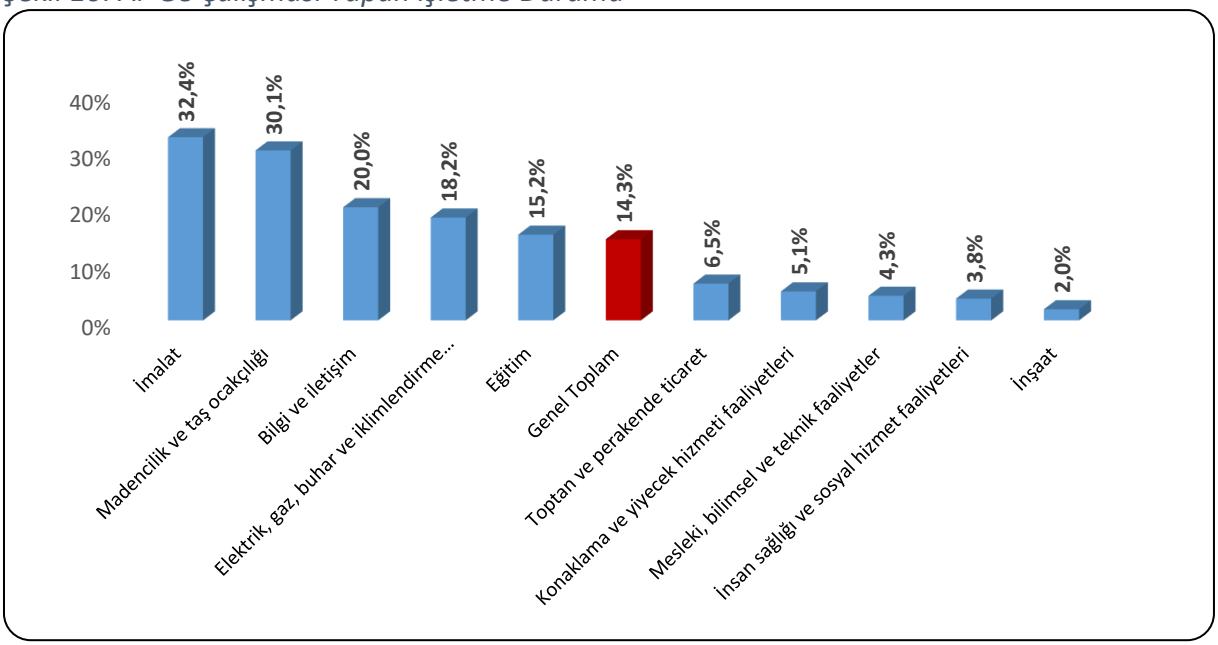

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 18 sektörün Şekil 10 da belirtilen 10 sektöründe bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 14,3 olarak gerçekleşmiştir. Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı bazında İmalat sektörü yüzde 32,4 ile ilk sırayı alırken bu sektörü yüde 30,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve yüzde 20 ile Bilgi ve İletişim sektörleri takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kahramanmaraş ilinde işletme sayısı olarak ikinci sırada bulunan İnşaat sektörü Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 2 ile ilin son sırasında yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

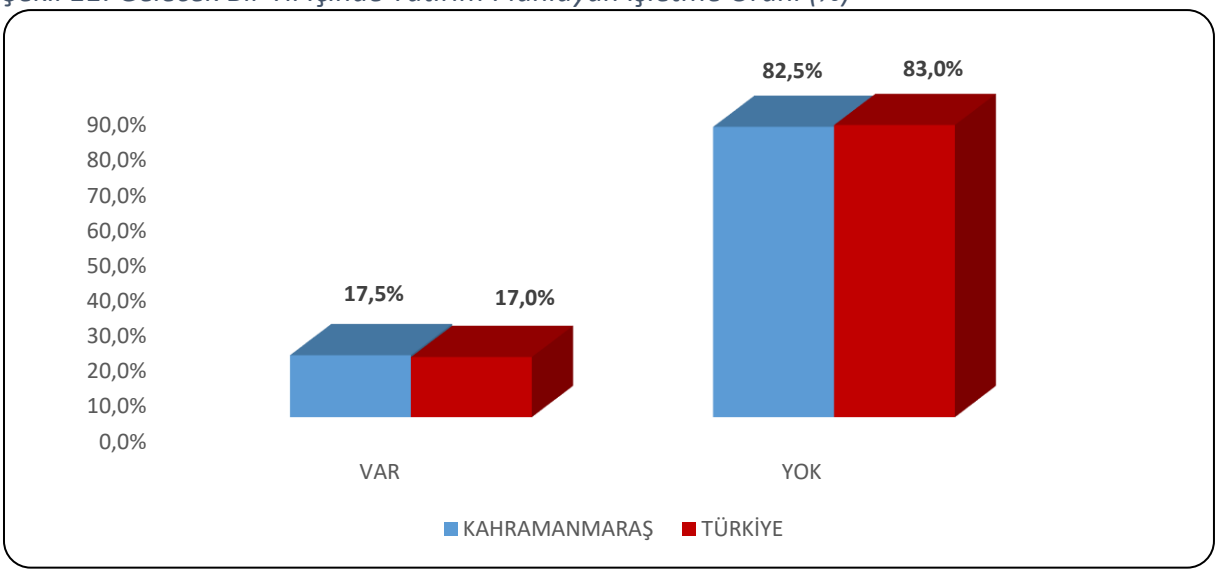

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 17,5'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

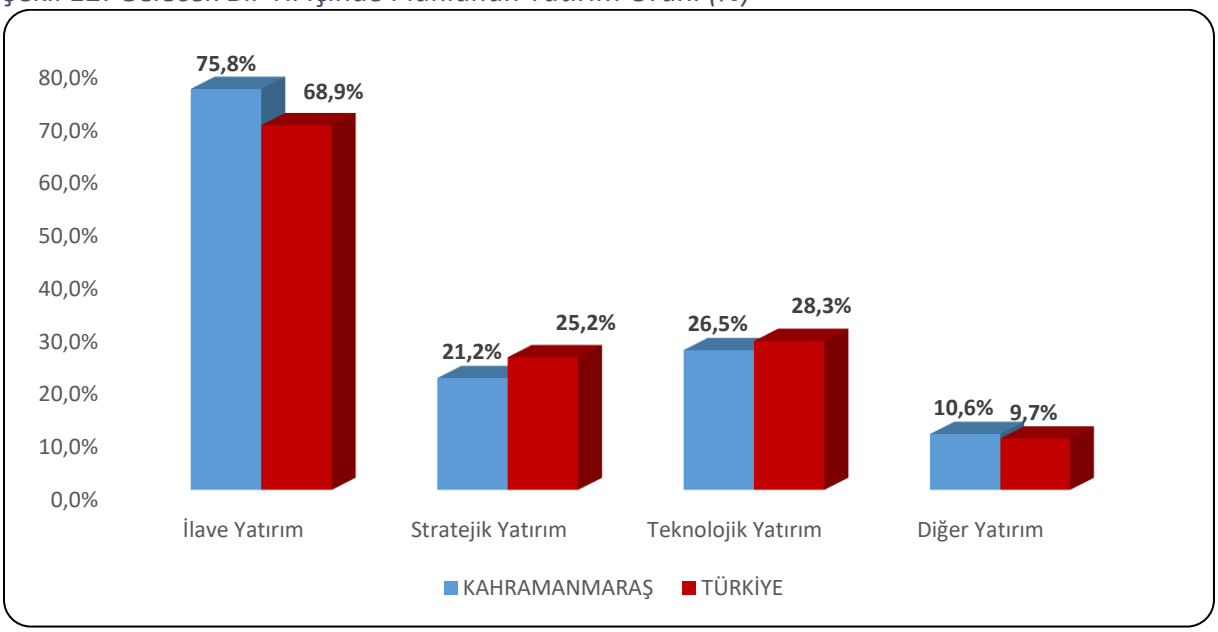

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kahramanmaraş ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 75,8'i ilave yatırım, yüzde 26,5'i teknolojik yatırım ve yüzde 21,2'si stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan

işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

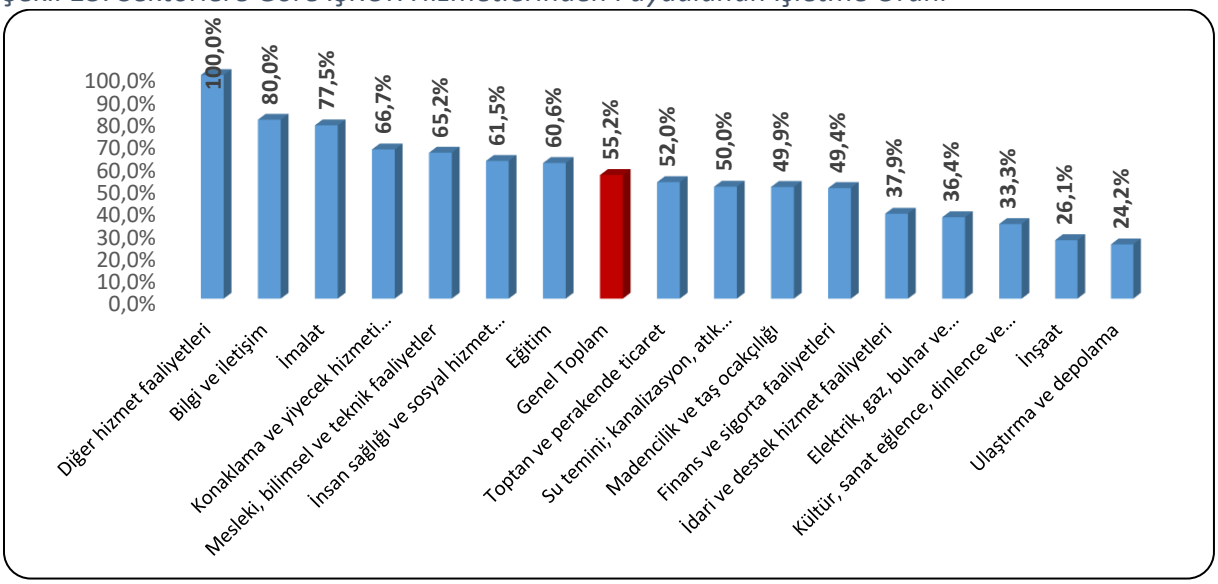

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Kahramanmaraş ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 55,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kahramanmaraş ile Türkiye ortalamasıyla paralellik göstermektedir.

Kahramanmaraş ilinde Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 55,2'nin üzerinde yüzde 77,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	2,0%	70,4%	81,1%	45,4%	2,6%	1,0%	42,3%
Toptan ve perakende ticaret	1,6%	56,3%	60,9%	64,1%	3,1%	1,6%	39,1%
İnşaat	0,0%	60,0%	40,0%	32,5%	0,0%	0,0%	15,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	57,7%	61,5%	23,1%	3,8%	0,0%	38,5%
Eğitim	0,0%	55,0%	60,0%	75,0%	0,0%	5,0%	20,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	68,8%	50,0%	87,5%	0,0%	0,0%	37,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	46,7%	53,3%	73,3%	0,0%	0,0%	26,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	36,4%	54,5%	36,4%	0,0%	0,0%	9,1%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	62,5%	87,5%	62,5%	0,0%	0,0%	37,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	79,9%	79,9%	0,0%	0,0%	0,0%	39,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	50,0%	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	50,0%	50,0%	75,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	**1,2%**	**63,5%**	**68,7%**	**48,8%**	**1,9%**	**1,2%**	**35,8%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 68,7'si İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 63,5'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 48,8'i ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Kahramanmaraş ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 81,1'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 70,4'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 45,4'ü ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl

içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 2'si faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenecek Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	64,5%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	57,8%
İşe Uygun Eleman Temini	44,2%
İşbaşı Eğitim Programı	35,7%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	13,8%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	8,5%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 64,5'i yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

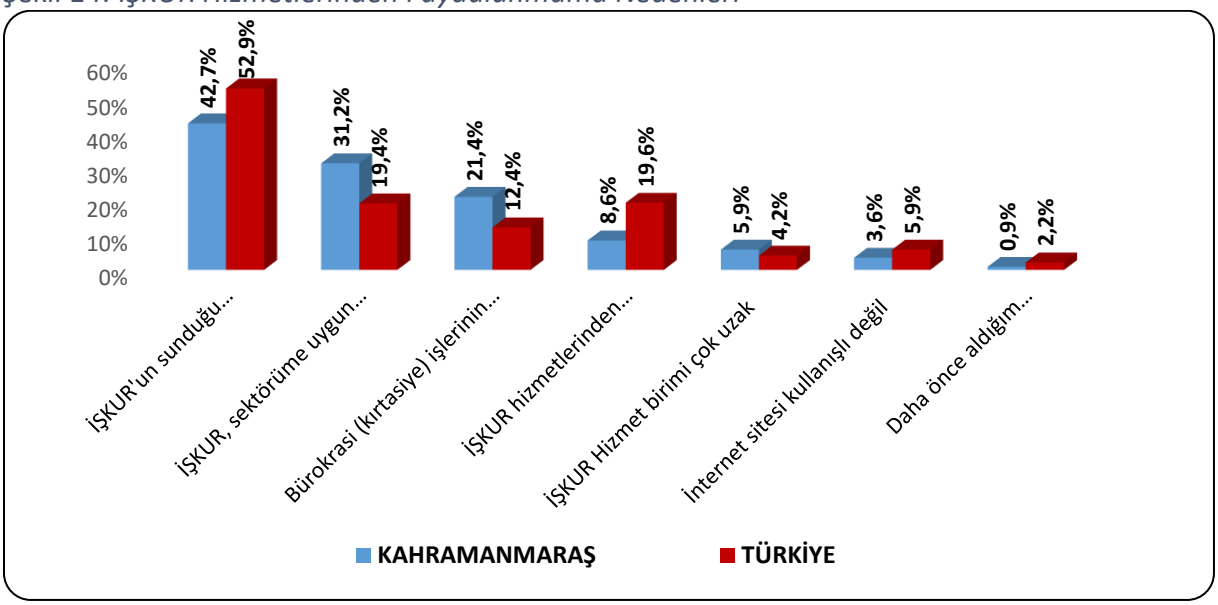

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 42,7 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 31,2 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 21,4 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi ilk

sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Kahramanmaraş iline göre daha yüksek seviyededir.

Mevcut İstihdam

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 65 bin 310 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 53 bin 996 erkek çalışan ve 11 bin 314 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	6.019	32.224	38.243
Toptan ve perakende ticaret	1.237	4.021	5.258
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	329	4.576	4.905
İnşaat	168	4.284	4.452
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	167	2.535	2.702
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.131	822	1.953
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	411	1.427	1.838
Eğitim	784	727	1.510
Ulaştırma ve depolama	176	1.038	1.214
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	157	782	939
Finans ve sigorta faaliyetleri	524	243	767
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	135	438	573
Madencilik ve taş ocakçılığı	26	503	529
Bilgi ve iletişim	27	171	198
Gayrimenkul faaliyetleri	0	92	92
Diğer hizmet faaliyetleri	17	69	86
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	45	50
Genel Toplam	**11.314**	**53.996**	**65.310**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kahramanmaraş ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 66,6'sı bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 53,2'si İmalat sektöründe çalışmaktadır. Kahramanmaraş ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe çalışanların yüzde 68,3'ü kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.234	20.809	24.043
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.427	10.120	11.547
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.432	7.767	9.199
Hizmet ve Satış Elemanları	1.440	4.411	5.851
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	481	4.387	4.867
Profesyonel Meslek Mensupları	1.695	3.004	4.699
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.512	2.628	4.140
Yöneticiler	92	748	840
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	123	124
Genel Toplam	**11.314**	**53.996**	**65.310**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar oranı yüzde 36,8 seviyesindedir. Kahramanmaraş ilindeki kadın çalışanların yüzde 28,6'sı; erkek çalışanları ise yüzde 38,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 17,7'si bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 14,1 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kahramanmaraş ilinde erkek ve kadın çalışan sayılarının en fazla olduğu meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Beden İşçisi (Genel)	Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Vater Makinası Operatörü	Örgü Makinası Operatörü
Örgü Makinası Operatörü	Paketleme İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Konfeksiyon İşçisi	Dondurma Üretim Elemanı	Open End Makinesi Operatörü
Open End Makinesi Operatörü	Hemşire	Temizlik İşçisi (El ile - Cadde, Sokak, Park Vb.)
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Makine Bakımcı
Büro Memuru (Genel)	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	Elektrikçi (Genel)
Temizlik İşçisi (El ile - Cadde, Sokak, Park Vb.)	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Makine Bakımcı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Konfeksiyon İşçisi

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kahramanmaraş ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel) ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi ve Vater Makinası Operatörü; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

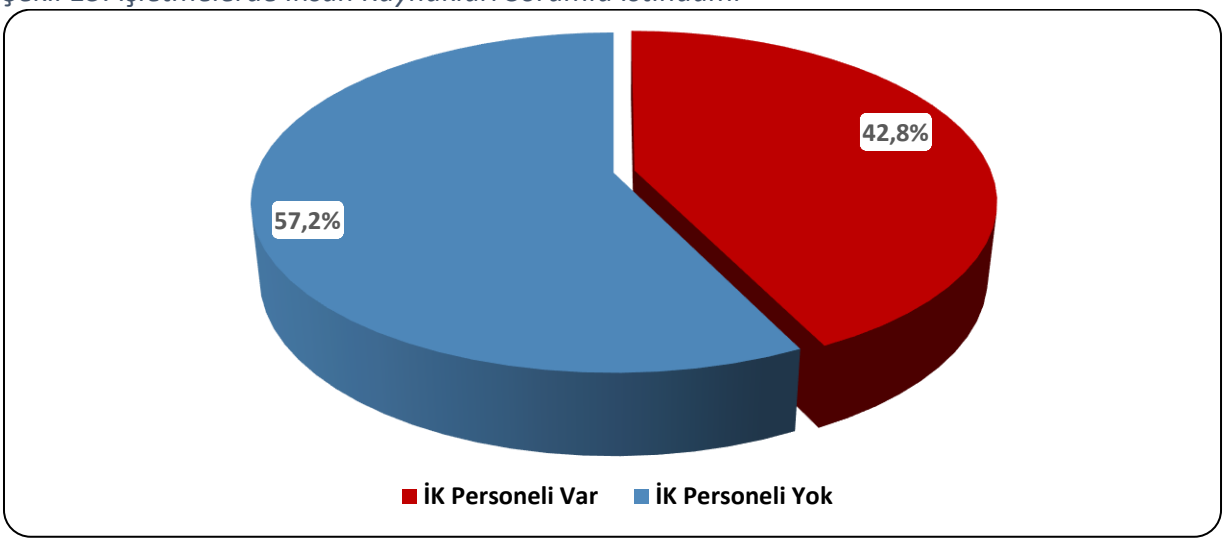

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 57,2'sinde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 67,2, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe yüzde 63,6 ve Eğitim sektöründe ise yüzde 51,5 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

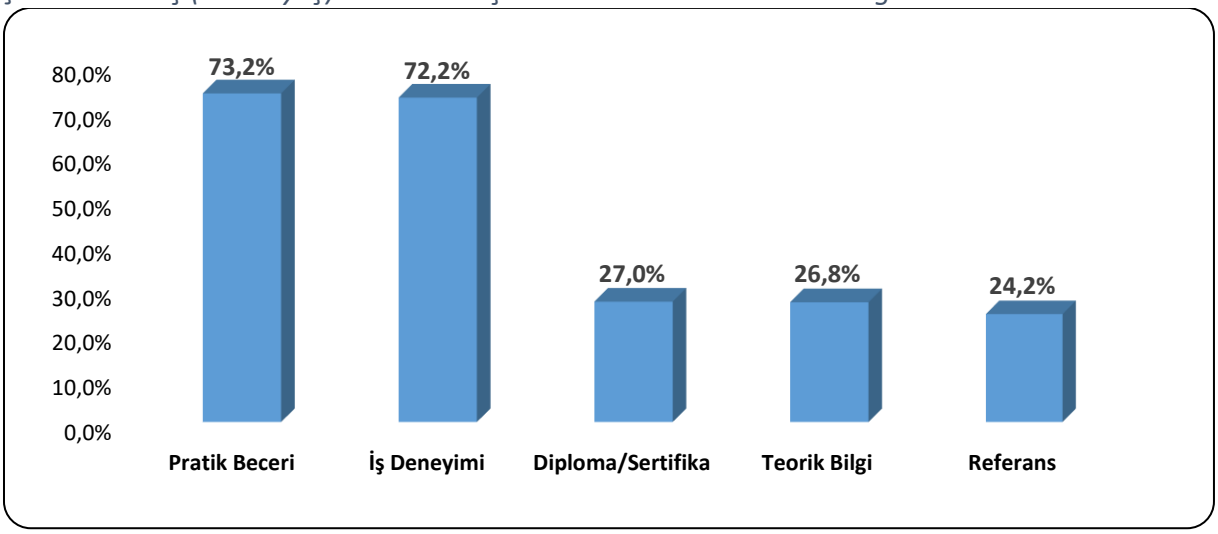

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 73,2'si Pratik Beceri, yüzde 72,2'si İş deneyimi ve yüzde 27'si ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Kahramanmaraş ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim

düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	470	1,2%	21,7%
Toptan ve perakende ticaret	31	0,6%	8,9%
Ulaştırma ve depolama	7	0,6%	6,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6	0,3%	2,6%
Eğitim	6	0,4%	12,1%
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	1,0%	10,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	0,2%	3,8%
İnşaat	2	0,0%	0,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,4%	8,7%
Genel Toplam	**534**	**0,8%**	**10,4%**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 80 işletmede 534 açık iş tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Kahramanmaraş ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 534 kişilik açık işin yüzde 88'ine tekabül eden 470 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Eğitim sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 0,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Kahramanmaraş ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,2 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 10,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

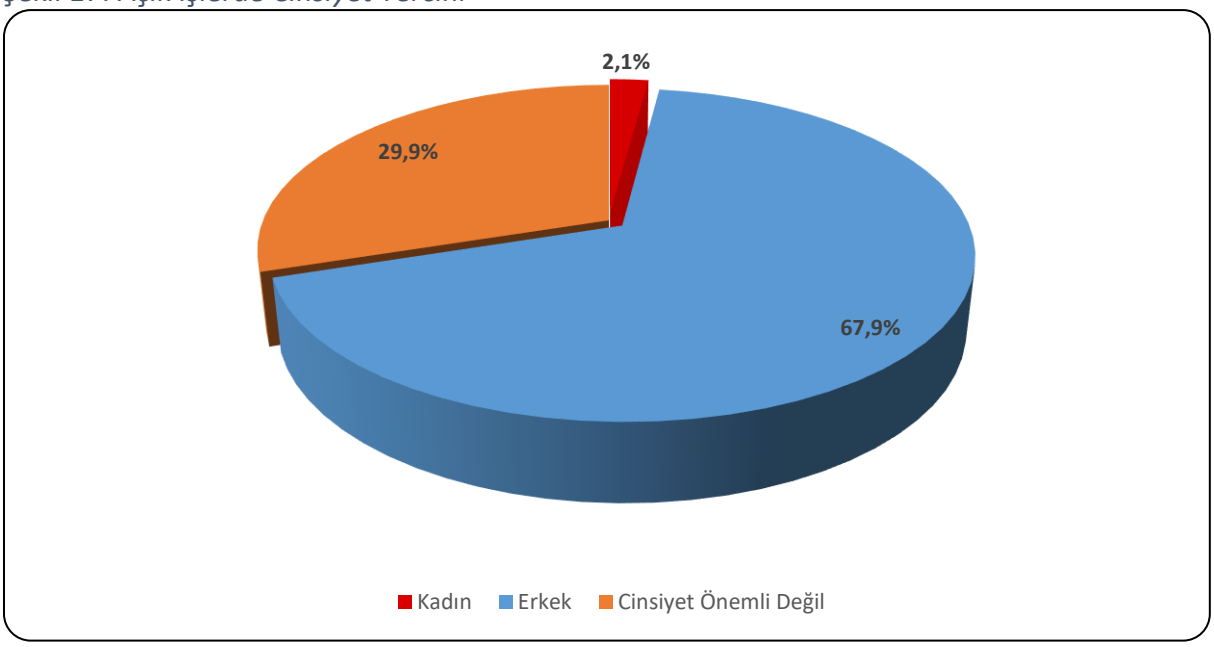

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kahramanmaraş ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kahramanmaraş ilinde işverenler açık işlerin yüzde 29,9'unda cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Kahramanmaraş ilinde yüzde 2,1 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kahramanmaraş ilinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

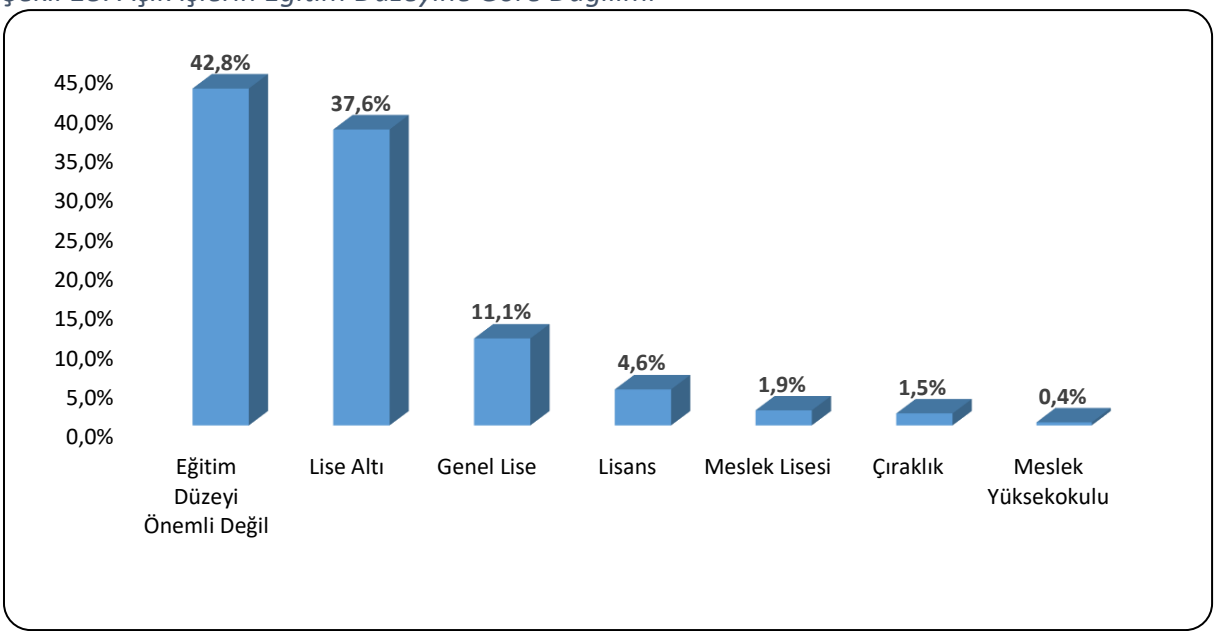

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kahramanmaraş ilindeki açık işlerin yüzde 42,8'inde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 37,6'sında ise Lise Altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

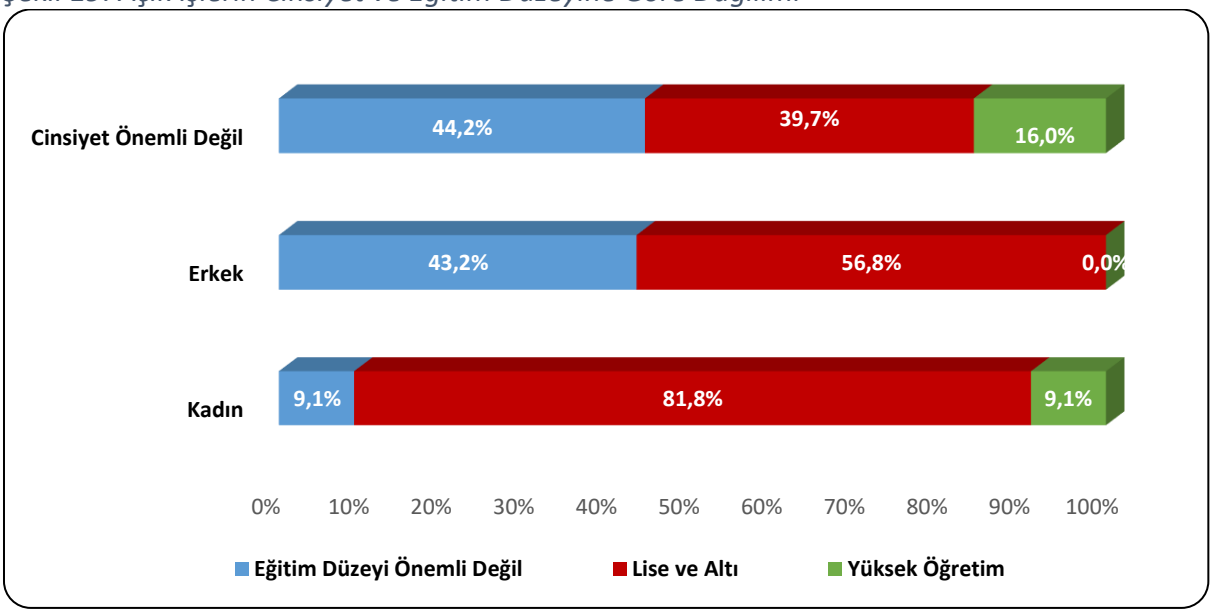

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 44,2 oranında Eğitim Düzeyi Önemli Değil eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 39,7 oranında Lise ve Altı

seviyesi talep edilirken ve yüzde 16 oranında ise Yüksek Öğretim eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 56,8 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 81,8 oranında Lise ve Altı eğitim düzeyinin tercih ettiği belirtilmiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işler için asgari Yüksek Öğretim eğitim talebi olan işveren bulunmamaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

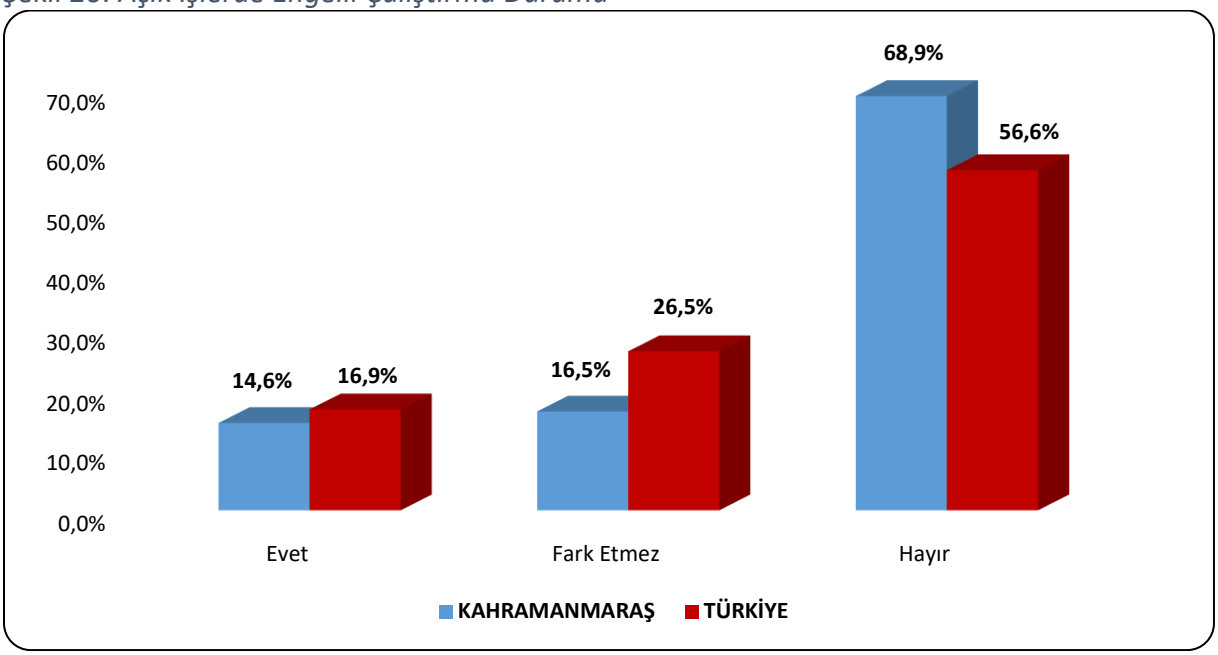

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kahramanmaraş ilinde mevcut açık işlerin yüzde 14,6'sı için işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 16,5 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 31,1'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kahramanmaraş ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

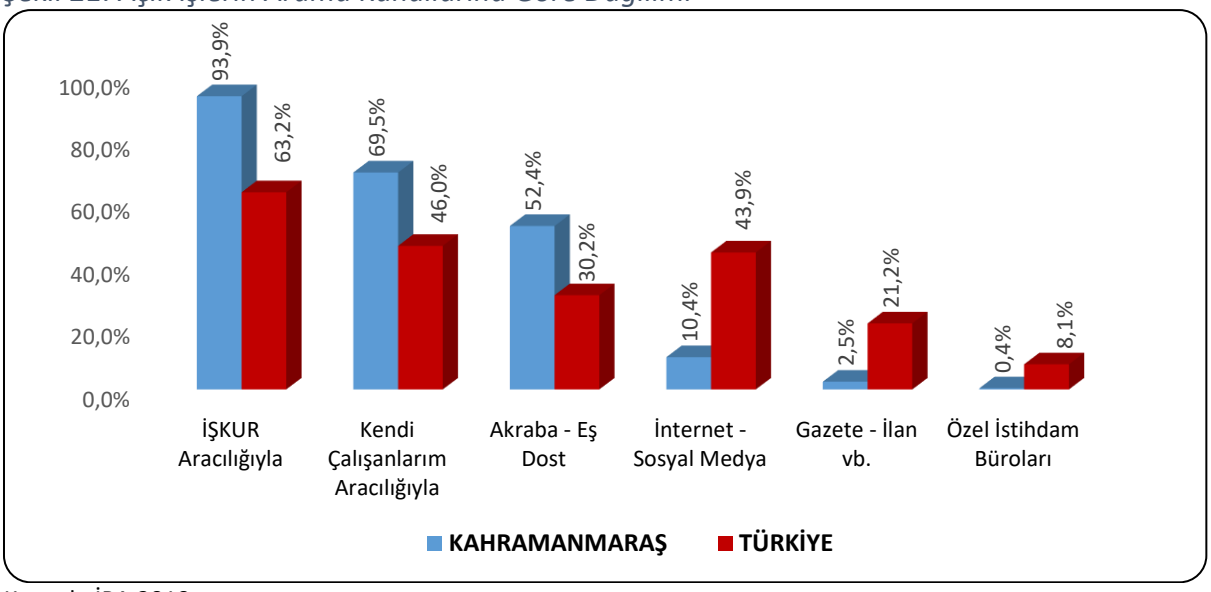

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kahramanmaraş ve Türkiye Genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 93,9 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde ikinci sırada yüzde 69,5 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 52,4 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	3	1
Takım Çalışması	3	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	3	1	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	8	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	6	5	6
Analitik Düşünebilme	5	7	7	7
Bilgisayar Kullanımı	4	9	6	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	6	8	9	9
Yabancı Dil	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işlerde de yine ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmaktadır. Kahramanmaraş ilinde, Yabancı dil becerisi ile yenilikçi düşünce yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından pek aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	326	1,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	95	1,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	47	0,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	33	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	23	0,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	0,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	0,1%
Genel Toplam	**534**	**0,8%**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 61'dir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Kahramanmaraş ili için tespit edilen yüzde 0,8'lik açık iş oranı meslek grupları bazında değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,3 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise açık iş oranı

bakımından sırasıyla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	52,8%	0,0%	5,0%	98,4%	79,2%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	69,9%	0,0%	21,5%	91,4%	71,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	28,3%	0,0%	4,3%	95,7%	30,4%	2,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	18,8%	25,0%	37,5%	59,4%	34,4%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	59,1%	18,2%	13,6%	86,4%	54,5%	4,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	80,0%	20,0%	0,0%	80,0%	80,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	80,0%	0,0%	20,0%	100,0%	60,0%	0,0%
Genel Toplam	**52,4%**	**2,5%**	**10,4%**	**93,9%**	**69,5%**	**0,4%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Tesis ve Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	-	1	-	3	-	-	2	4
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	4	-	5	2	3
Örgü Makinası Operatörü	-	2	-	4	-	5	3	1
Konfeksiyon İşçisi	-	2	-	-	-	-	3	1
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	-	4	-	-	3	-	2	1
Satış Danışmanı / Uzmanı	5	8	6	2	1	7	3	4
Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil	-	1	-	2	-	-	-	1
Düz Dikiş Makineci	-	-	-	-	-	-	2	1
Pres Makineleri Operatörü	-	1	-	-	-	-	2	-
Ütücü	-	3	-	-	-	-	1	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kahramanmaraş ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel), Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil ve Pres Makineleri Operatörü mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Örgü Makinası Operatörü, Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Düz Dikiş Makineci mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Ütücü mesleği için ilk sırada Takım çalışması, Satış Danışmanı / Uzmanı için ise ilk sırada aranan beceri Satış ve Pazarlama Becerisidir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Sekreter	Beden İşçisi (Genel)	Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Paketleme İşçisi	Örgü Makinası Operatörü	Örgü Makinası Operatörü	Örgü Makinası Operatörü
Ön Muhasebeci	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Düz Dikiş Makineci	Konfeksiyon İşçisi
Şoför (Yolcu Tasıma)	Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil	Satış Danışmanı / Uzmanı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Pres Makineleri Operatörü	Ütücü	Satış Danışmanı / Uzmanı
Kasiyer	Sanfor Operatörü(Sanforcu)	Beden İşçisi (Genel)	Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil
---	Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Düz Dikiş Makineci
---	Aşçı	Vater Makinası Operatörü	Pres Makineleri Operatörü
---	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Kasiyer	Ütücü

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel), Örgü Makinası Operatörü, Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Temizlik Görevlisi, Sekreter ve Paketleme İşçisi meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Genel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi, Örgü Makinası Operatörü meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kahramanmaraş işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde ise 20+ istihdamlı 131 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kahramanmaraş ilindeki işletmelerin yüzde 17'si son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Eğitim ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	389
Eğitim	55
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	35
Toptan ve perakende ticaret	27
İnşaat	23
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6
Ulaştırma ve depolama	5
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**566**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 566 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 68,8'i bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Eğitim ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti

Faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

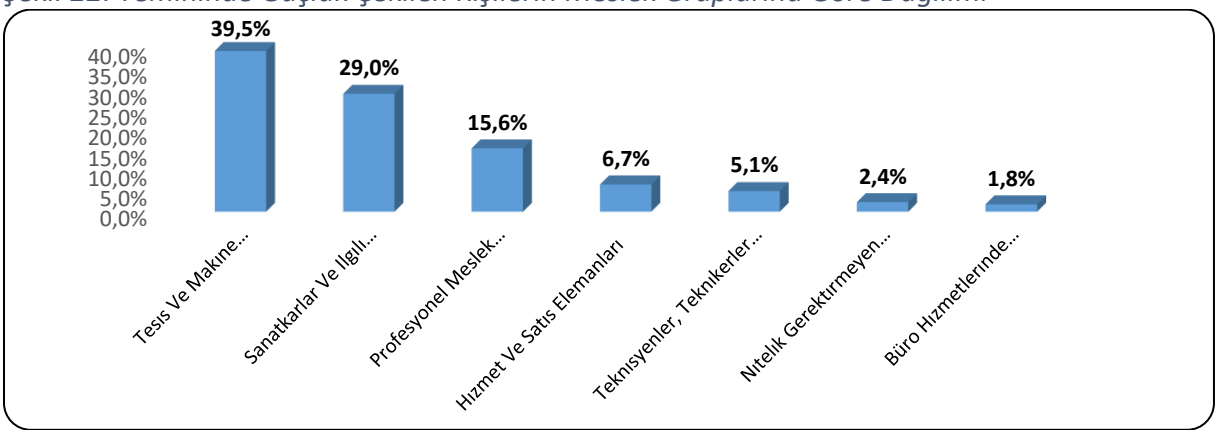

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 223 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 39,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
İngilizce Öğretmeni	41
Open End Makinesi Operatörü	36
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	36
Konfeksiyon İşçisi	28
Makine Bakımcı	22
Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil	20
Aşçı	15
Elektrikçi (Genel)	15
Boyahane Tesis Takıp İşçisi	15
Metal Mamuller Montaj İşçisi	15
Diğer	322
Toplam	**566**

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 41 kişi ile İngilizce Öğretmeni mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 36'şar kişi ile Open End Makinesi Operatörü ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Open End Makinesi Operatörü, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Konfeksiyon İşçisi ve Boyahane Tesis Takıp İşçisi mesleklerin yine ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kahramanmaraş ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Konfeksiyon İşçisi gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

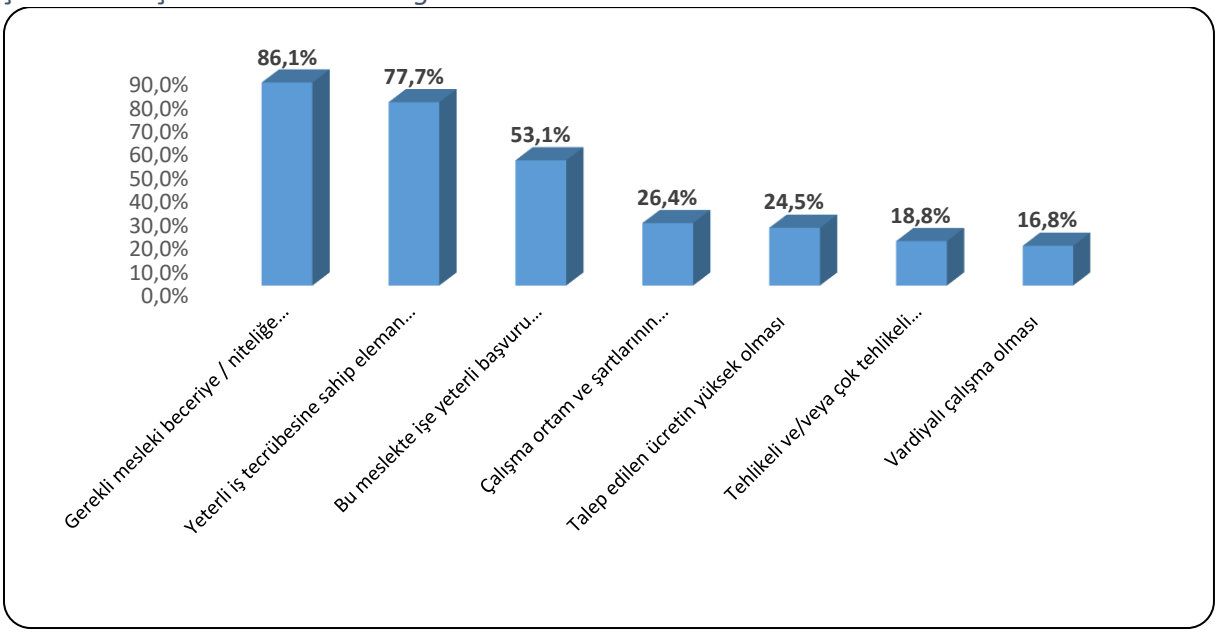

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
İngilizce Öğretmeni	60,0%	50,0%	30,0%	25,0%	10,0%	0,0%	0,0%
Open End Makinesi Operatörü	100,0%	100,0%	100,0%	42,9%	85,7%	85,7%	85,7%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	28,6%	71,4%	85,7%	14,3%	14,3%	0,0%	0,0%
Konfeksiyon İşçisi	92,6%	100,0%	100,0%	18,5%	18,5%	18,5%	18,5%
Makine Bakımcı	14,3%	85,7%	81,0%	4,8%	28,6%	52,4%	4,8%
Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Aşçı	40,0%	100,0%	86,7%	13,3%	20,0%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	20,0%	80,0%	73,3%	0,0%	13,3%	46,7%	0,0%
Boyahane Tesis Takip İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil ve Boyahane Tesis Takip İşçisi mesleklerinde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kahramanmaraş ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işletmelerin yüzde 19,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kahramanmaraş ilinde ise yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	29,2%	1,6%	24,1%	45,1%
İnşaat	9,8%	7,2%	29,4%	53,6%
Toptan ve perakende ticaret	22,8%	6,5%	27,6%	43,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,5%	0,0%	33,3%	46,2%
Eğitim	6,1%	0,0%	33,3%	60,6%
Ulaştırma ve depolama	6,1%	0,0%	36,4%	57,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,4%	3,4%	41,4%	51,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	34,6%	0,0%	15,4%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17,4%	0,0%	30,4%	52,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	18,2%	0,0%	54,5%	27,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	10,0%	10,0%	30,1%	49,9%
Bilgi ve iletişim	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**19,5%**	**3,5%**	**28,6%**	**48,5%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı

sektörüdür. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki işletmelerin tamamı istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	68	11,8%
Toptan ve perakende ticaret	374	7,1%
Ulaştırma ve depolama	72	5,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	108	5,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	113	5,8%
İmalat	2.135	5,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	20	3,9%
İnşaat	136	3,1%
Bilgi ve iletişim	5	2,6%
Eğitim	13	0,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	0,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-5	-6,0%
Genel Toplam	**3.047**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Kahramanmaraş ilinde ise bu oran yüzde 4,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2 bin 135 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 11,8 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe beklenmektedir. Kahramanmaraş ilinde istihdam azalışı beklenen sektör ise Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.912	8,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	322	5,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	434	3,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	105	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	204	2,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52	1,1%
Yöneticiler	6	0,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12	0,3%
Genel Toplam	**3.047**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 912 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 6 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubundadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Open End Makinesi Operatörü
Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil	Sıhhi Tesisatçı
Konfeksiyon İşçisi	Beton Transmikser Operatörü
Örgü Makinası Operatörü	Mezbaha Kesim İşçisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Tas Duvarcı-İnşaat
Metal Levha İşçisi	Kalıpçı-Pres
Reyon Görevlisi	Alçı Sıva Uygulayıcısı
Beden İşçisi (İnşaat)	Teknik Servis Elemanı
Kuruyemiş İmal İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Hemşire	Hamal/Elle Tasıma

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Boyama Makinesi Operatörü-Tekstil ve Konfeksiyon İşçisi olup, Open End Makinesi Operatörü, Sıhhi Tesisatçı ve Beton Transmikser Operatörü meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi, Örgü Makinası Operatörü ve Metal Levha İşçisi mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Kahramanmaraş ili için imalat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kahramanmaraş için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

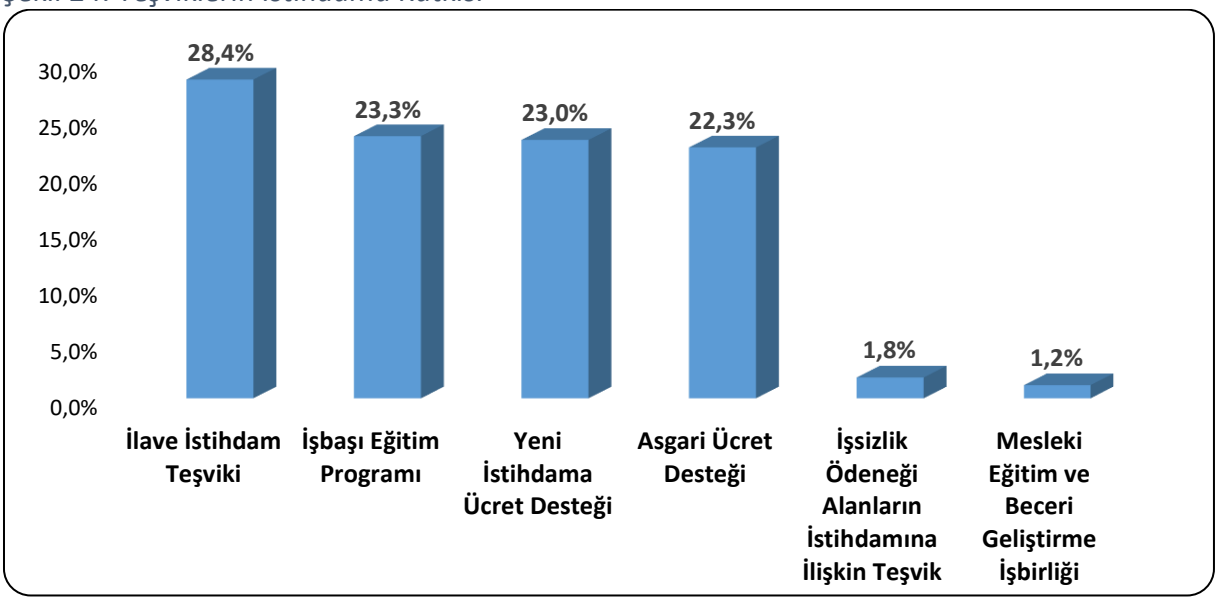

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

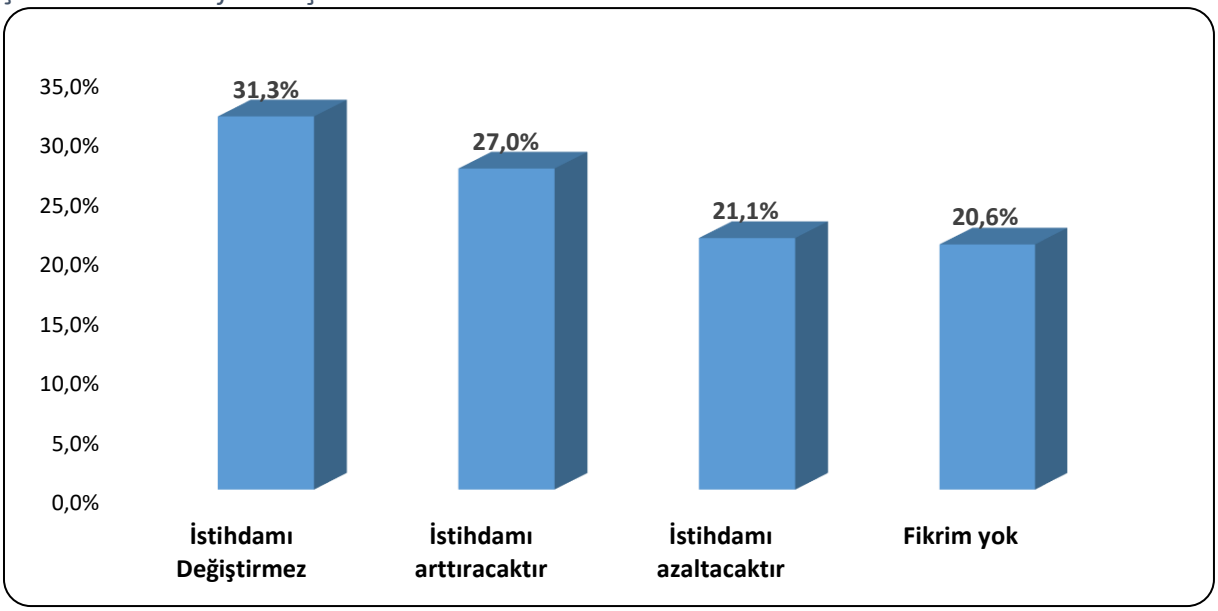

Kaynak: İPA 2019

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 31,3'ü istihdamı değiştirmeyeceğini beyan ederken, yüzde 27'si ise istihdamı artıracağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 21,1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağı görüşündeyken, yüzde 20,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kahramanmaraş ilinde; İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde ise 3 işverenden 1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kahramanmaraş ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 11,6 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR63 (Hatay-Kahramanmaraş-Osmaniye) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 14,1'dir.

Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kahramanmaraş'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 82,7'si erkeklerden, sadece yüzde 17,3'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kahramanmaraş ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 72 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 289 kişi faydalanmıştır. Kurs ve katılımcı sayılrında yıllara göre bir dalgalanma söz konusudur. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile Eğitim sektörleridir.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 80 işletmede 534 açık iş tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 534 kişilik açık işin yüzde 88'ine tekabül eden 470 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektör ise Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür.

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 10,4'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye Geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 61'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 42,8'inin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye Genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işletmelerin yüzde 19,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Kahramanmaraş ilinde ise yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilindeki işverenlerin yüzde 28,4'ü, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kahramanmaraş ilinde; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde ise 3 işverenden 1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı artıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana

çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, Makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut Makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği. 0. Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.